

РЕШЕНИЕ

« 11 » август 20 23 г.

г. Альметьевск

КАРАР

№ 237

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль
районы Советы депутат статусы
турында Нигезләмә хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы» муниципаль берәмлеге уставы нигезендә

Әлмәт муниципаль районы Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне расларга (1 нче кушымта).

2. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советы карарлары үз кечен югалткан дип танырга:

2006 елның 3 февралендәге 37 нче номерлы «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советы депутат статусы турында Нигезләмә»;

«Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы депутат статусы турында нигезләмә хакында» 2006 елның 3 февралендәге 37 номерлы Әлмәт муниципаль районы Советы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2013 елның 4 июлендәге 306 номерлы;

«Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советы депутат статусы турында нигезләмә хакында» 2006 елның 3 февралендәге 37 номерлы Әлмәт муниципаль районы Советы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2015 елның 13 мартындагы 455 номерлы;

«Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советы депутат статусы турында нигезләмә хакында» 2006 елның 3 февралендәге 37 номерлы Әлмәт муниципаль районы Советы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2015 елның 10 декабрәндәге 40 номерлы;

«Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советы депутат статусы турында нигезләмә хакында» 2006 елның 3 февралендәге 37 номерлы Әлмәт муниципаль районы Советы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2017 елның 27 июлендәге 191 номерлы;

«Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советы депутат статусы турында нигезләмә хакында» 2006 елның 3 февралендәге 37 номерлы Әлмәт муниципаль районы Советы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2018 елның 11

маендагы 240 номерлы;

«Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советы депутат статусы турында нигезләмә хакында» 2006 елның 3 февралендәге 37 номерлы Әлмәт муниципаль районы Советы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2019 елның 25 мартындагы 286 номерлы;

«Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советы депутат статусы турында нигезләмә хакында» 2006 елның 3 февралендәге 37 номерлы Әлмәт муниципаль районы Советы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2019 елның 25 октябрендәге 330 номерлы;

«Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советы депутат статусы турында нигезләмә хакында» 2006 елның 3 февралендәге 37 номерлы Әлмәт муниципаль районы Советы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2020 елның 12 мартындагы 365 номерлы;

«Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советы депутат статусы турында нигезләмә хакында» 2006 елның 3 февралендәге 37 номерлы Әлмәт муниципаль районы Советы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2021 елның 11 мартындагы 46 номерлы;

«Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советы депутат статусы турында нигезләмә хакында» 2006 елның 3 февралендәге 37 номерлы Әлмәт муниципаль районы Советы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2021 елның 28 сентябрендәге 83 номерлы;

«Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советы депутат статусы турында нигезләмә хакында» 2006 елның 3 февралендәге 37 номерлы Әлмәт муниципаль районы Советы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2022 елның 13 июлендәге 160 номерлы.

3. Әлеге карарны «Альметьевский вестник» газетасында бастырып чыгарырга, «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы»нда (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Әлмәт муниципаль районы сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну район Советының законлылык, хокук тәртибе, депутат этикасы һәм жирле үзидарә мәсьәләләре буенча даими комиссиясенә йөкләргә (Парфилова Н.В.).

Муниципаль район Башлыгы

(Handwritten signature)

Т.Д. Нагуманов

Татарстан Республикасы
Өлмәт муниципаль районы
Советының 2023 елның
11 августындагы 237 номерлы
карарына 1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль
районы Советының депутат статусы турында нигезләмә

1 статья. Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районы Советының депутат статусының хокукый нигезе

1. Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районы Советы депутаты (алга таба – депутат) статусы Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары, Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районы уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыралар.

2 статья. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Өлмәт муниципаль районы Уставының 25 статьясындагы 1 өлеше нигезендә муниципаль район составына керүче жирлекләр башлыкларыннан һәм күрсәтелгән жирлекләр Советлары депутатларыннан торган Район Советы депутатының вәкаләтләре муниципаль район составына керүче жирлек башлыгы вазыйфасына керешкән кеннән яисә әлеге жирлек Советы депутаты булып сайланган кеннән башлап, әлеге жирлек составына әлеге жирлек Советы депутаты булып сайланган кеннән башлана һәм яңа сайланган жирлек башлыгы вазыйфасына кергән кеннән яисә әлеге жирлек депутаты Район Советы составына чираттагы сайлану турындагы карар үз кеченә кергән кеннән туктатыла.

3 статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре түбәндәге очракларда вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлем;
- 2) үз теләге белән отставкага китү;
- 3) суд тарафыннан эшкә сәләтсез яисә чикләнгән күләмдә генә сәләтле дип танылу;
- 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылу яисә вафат булган дип игълан ителү;
- 5) аңа карата судның гаепләү карарының законлы көченә керүе;
- 6) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;
- 7) Россия Федерациясе гражданлыгыннан яки чит ил гражданы аның нигезендә жирле үзидарә органнарына сайлануыга мөмкин булган Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгыннан чыкканда, Россия Федерациясенәң халыкара килешүендә башкасы каралмаган булса, Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайлануыга хокуклы Россия Федерациясе гражданы яки чит ил гражданының чит ил гражданлыгы (подданства) булганда яисә чит ил территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документы булганда;

8) сайлаучылар тарафыннан жирлекнең тиешле вәкиллеке органы депутаты буларак чакыртып алу;

9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә жиберү;

11) аның жирлек башлыгы, жирлекнең муниципаль район составындагы вәкиллеке органы депутаты буларак вәкаләтләрен туктату;

12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләренә үтәмәү;

13) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очрактарда.

Депутатның вәкаләтләре муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органының алты ай рәттән барлык утырышларында нигезле сәбәпләрсез депутат булмаган очракта, муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы карары белән вакытыннан алда туктатыла.

4 статья. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе

1. Депутат Әлмәт район Советы депутатының шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документ булган таныклыкка, шулай ук үз вәкаләтләре чоры дәвамында куллана торган күкрәк билгесенә ия.

5 статья. Депутатның үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутат депутат эшчәнлеген азат ителмәгән нигездә башкара, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы уставы белән билгеләнгән очрактардан тыш.

Район Советының билгеләнгән депутатларның саныннан 10 проценттан артмаганы даими нигездә эшли ала.

6 статья. Депутат эшчәнлегенең формалары

1. Депутат эшчәнлегенең формалары булып тора:

а) район Советы утырышларында катнашу;

б) район Советы комиссияләре эшендә катнашу;

в) район Советы каравына район Советы карарлары проектларын кертү;

г) депутат таләбе кертү;

д) депутат мәрәжәгатен юллау;

е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, иҗтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфаи затларына тәкъдимнәр кертү;

ж) тиешле вазыйфаи затларга гражданныр хокукларын бозуны кичекмәстән кисәтү буенча чаралар күрүне таләп итеп мәрәжәгать итү;

з) сайлаучылар белән эшләү;

и) депутат берләшмәләре - фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;

к) территориаль иҗтимагый үзидарә оешмаларында катнашу.

2. Депутат эшчәнлегенә шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы уставында, район Советы Регламентында, башка муниципаль актларда

каралган башка рәвешләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

7 статья. Депутатның район Советы утырышында катнашуы

1. Депутат район Советы утырышында шәхсән катнаша.
2. Депутат район Советы утырышын үткөрү вакыты һәм урыны турында, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр итә, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны район Советы Регламенты нигезендә ала.
3. Депутат хокуклы:
  - 1) район Советында комиссияләргә һәм тиешле вазыйфаларга сайларга һәм сайланьрга;
  - 2) район Советында карау ечен мәсьәләләр тәкъдим итәргә;
  - 3) район Советында тезелә торган органнарны формалаштыру һәм район Советында сайлана торган (билгеләнә, килештерелә) вазыйфаи затлар кандидатуралары буенча фикер белдерергә;
  - 4) хокукый инициативаны гамәлгә ашыру тәртибендә район Советы хокукый актлары проектларын кертәргә;
  - 5) район Советы көн тәртибенә, тикшерелә торган мәсьәләләрне карау тәртибе һәм асылы буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр, карарлар проектларына һәм башка актларга тезәтмәләр кертәргә;
  - 6) район Советы утырышында чираттан тыш хисапны яки район Советы күзәтчелегендәге теләсә кайсы органның яисә вазыйфаи затның мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертәргә;
  - 7) район Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;
  - 8) район Советы утырышларында, аның фикеренчә, гражданның ижтимагый өһәмияткә ия булган мерәжәгатьләрен игълан итәргә;
  - 9) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр һәм аңлатмалар бирергә.
4. Депутат тарафыннан район Советы утырышында әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәртмәләр тиешле комиссия тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 статья. Депутатның район Советы даими һәм вакытлы комиссияләр эшендә катнашуы

1. Депутат район Советының үзе әгъза булган комиссияләр эшендә шәхсән катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр турында фикер алышуда һәм карарлар кабул итүдә катнаша.
2. Депутат үзе әгъза булмаган комиссияләр эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр турында фикер алышуда һәм киңәш бирү тавышы хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 статья. Депутатның район Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат үз компетенциясе кысаларында район Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәргә тиеш.
2. Депутат район Советы һәм аның комиссияләре кушуы буенча муниципаль берәмлек чикләрендә булган район Советы органнары һәм жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары, оештыру-хокукый рәвешләренә һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, оешмалар тарафыннан карарларның үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында депутат район Советы яисә аның комиссиясенә хәбәр итә

10 статья. Депутат таләбе

1. Депутат район Советы утырышларында жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, район Советы тарафыннан булдырылган яки тезелгән башка органнар житәкчеләренә, Әлмәт муниципаль районы территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә, аларның компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча, депутат таләбе белән мерәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат таләбе - депутат мерәжәгате, ул район Советы карары белән депутат таләбе дип таныла. Депутат таләбе турында тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма рәвештә кертелә һәм район Советы утырышында район Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә игълан ителә.

3. Депутат таләбе жиберелгән жирле үзидарә органы житәкчесе, вазыйфаи зат, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе аңа 30 көннән дә соңга калмыйча яки район Советы тарафыннан билгеләнгән башка срокта язма формада җавап бирергә тиеш. Җавап депутат таләбе жиберелгән орган житәкчесе, вазыйфаи зат, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе яисә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

4. Таләпнең инициаторы таләптә куелган мәсьәләләрне карауда турыдан-туры катнаша ала. Таләпнең инициаторына аларны карау кене турында алдан, әмма мәсьәләне карау кененә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

5. Район Советы жирле үзидарә органын, жирле үзидарә органының вазыйфаи затын, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесен район Советы билгеләгән вакытка кабул ителгән карарның үтәлеше турында язма җавап бирүгә мәҗбүр итәргә хокуклы.

11 статья. Депутат мерәжәгате

1. Депутат мерәжәгате дип депутатның дөүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфаи затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә, муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан, оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә оешмаларга һәм иҗтимагый берләшмәләргә аларның компетенциясенә керүче мәсьәләләр буенча, депутат эшчәнлегә белән бәйле мәгълүмат һәм белешмәләр алу максатыннан, язмача мерәжәгате санала.

2. Депутат мерәжәгате депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан местәкыйль рәвештә жиберелә.

3. Дөүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, аларның оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә оешмалар һәм иҗтимагый берләшмәләр тарафыннан депутат мерәжәгатьләрен карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм сроктарда гамәлгә ашырыла.

4. Депутат мерәжәгатенә җавап мерәжәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча булырга һәм мерәжәгать жиберелгән вазыйфаи зат тарафыннан яисә моңа вәкаләтле зат тарафыннан имзаланган булырга тиеш.

12 статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр, оешмалар, дөүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мерәжәгатьләрен карый, гражданны кабул итә, дәүләт хакимиятенә тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук сайлаучыларны айга кимендә бер тапкыр кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга үз эшчәнлекләре турында алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары аша хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү буенча чаралар күрә:

алардан кәргән тәкъдимнәренә, шикаятләренә карый, үз вәкаләтләре чикләрендә аларда булган мәсьәләләренә дәрәс хәл итүгә ярдәм итә;

гражданны кабул итә;

жәмәгатьчелек фикерен еирәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары биналарда, махсус билгеләнгән урыннарда, шулай ук йорт эчендәге территорияләрдә уздырыла. Бу очракта аларны үткәру тормыш-яшәешне тәмин итү, транспорт яисә социаль инфраструктура, элементә объектлары эшчәнлегә бозылуга, жәяүлеләр һәм (яисә) транспорт чаралары хәрәкәтенә комачаулар булдыруга йә гражданның торак урыннарына яисә транспорт яисә социаль инфраструктура объектларына кәруенә китермәскә тиеш. Мондый очрашулар турында Россия Федерациясә субъектының башкарма хакимияте органнары яки жирле үзидарә органнары хәбәре таләп ителми. Шул ук вакытта депутат күрсәтелгән органнарда аларны уздыру датасы һәм вакыты турында алдан хәбәр итәргә хокуклы.

Жирле үзидарә органнары депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын уздыру өчән махсус бүлеп бирелгән урыннарны билгелеләр, шулай ук жирле үзидарә органнары депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын уздыру өчән бирелә торган биналарның исемлеген һәм аларны бирү тәртибен билгелеләр.

Депутатның сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенә жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йерешләре һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрилә.

13 статья. Депутатның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Район Советы депутаты депутат фракциясә яки карала торган мәсьәләләр буенча уртақ эшчәнлек һәм позицияне белдерү өчән тезелә торган теркем составына кәргә хокуклы.

2. Фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрен тәзү, теркәү һәм аларның эшчәнлегә тәртибе район Советы регламенты белән билгеләнә.

14 статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара менәсәбәтләре

1. Депутат район Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуны тәмин итә торган бөтен хокукка ия.

2. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтеләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлегә, икътисади һәм социаль үсеш программаларын үтәүнең барышы, депутатның тәнкыйди кәсәтүләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында мәгълүмат бирәләр, депутатка законнары, муниципаль берәмлекләренә вәкиллеке органнары эш тәжрибәсен, жәмәгатьчелек фикерен еирәнүгә ярдәм ителәр.

15 статья. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан кабул ителүгә хокукы

Депутат үз эшчәнлегә мәсьәләләре буенча Әлмәт муниципаль районы территориясендәге жирле үзидарә органнарының, предприятиеләрнең, оешмаларның, муниципаль милек рәвешендәге учреждениеләрнең вазыйфаи затлары тарафыннан чираттан тыш кабул ителү хокукыннан файдалана.

16 статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфаи затларыннан депутат эшчәнлегә белән бәйле, закон тарафыннан сер буларак сакланмый торган мәгълүмат алу хокукына ия.

17 статья. Депутат бурычлары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнары, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, Әлмәт муниципаль районы уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәү;

2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итү;

3) даими нигездә, кимендә айга бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итү;

4) гражданның, аларның оештыру-хокукый формасына карамастан оешмаларның, ижтимагый берләшмәләренең, дөүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының мерәжәгатьләрен үз вакытында карау һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирү;

5) сайлаучылар алдында очрашуларда елга бер тапкырдан да ким булмаган хисап тоту;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрен үтәү;

7) «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрен, тьюларны үтәргә, бурычларны үтәү;

8) әхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәү;

9) дөүләт серен һәм закон тарафыннан саклана торган башка серләрен саклау, шулай ук гражданның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы, депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган белешмәләрен таратмау.

2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Әлмәт муниципаль районы Уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йекләнгән башка бурычларны башкара.

18 статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

1. Үз вәкаләтләрен даими нигездә башкаручы депутат хокукы түгел:

1) шәхсән яки ышанычлы затлар аша эшмәкәрлек эшчәнлегә белән шәгыйльләнергә;

2) коммерция яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очраклардан тыш:

а) сәяси партия белән идарә итүдә, һенәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органы тарафыннан түләүсез нигездә катнашу, съездда (конференциядә) яисә ижтимагый

оешманың, торак, торак-тезелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтләренә гомуми җыелышында катнашу;

б) коммерциячел булмаган оешма идарәсендә бушлай нигездә катнашу (сәясәт партия идарәсендә, һөнәри берлек органында, шул исәптән җирле үзидарә органында тезелгән беренчел профсоюз оешманың сайланулы органы тарафыннан башка иҗтимагый оешмада, торак, торак-тезелеш, гараж кооперативлары съездында (конференциясендә) яисә гомуми җыелышында катнашудан тыш, күчемсез мелкәт милекчеләре ширкәтләре) Татарстан республикасы законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан республикасы башлыгына (Рәис) алдан хәбәр итеп;

в) муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә «Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләр Советы» Ассоциациясенә, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләренә, шулай ук аларның идарә органнарында тәкъдим итү;

г) идарә органнарында һәм гамәлгә куючысы (акционеры) муниципаль берәмлек булган оешманың ревизия комиссиясе алдында түләүсез нигездә муниципаль берәмлек исемнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен яклау;

д) федераль законнарда каралган башка очраklar;

3) мөгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлектән тыш башка түләүле эшчәнлек белән шегыйльләнергә. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса, бары тик чит ил дөүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданнылыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финансланырга тиеш түгел;

4) Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган идарә органнары, попечительләр яки күзәтчелек советлары һәм аларның Россия Федерациясе территориясендә эшләүче структур бүлекчәләре составына керергә.

2. Даими нигездә вәкаләтләр башкаручы депутат гражданнылык, административ яки жинаять эше буенча яки административ хокук бозу турында эш буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллеке очраklарыннан тыш) буларак катнаша алмый.

19 статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын да катгый үтәргә тиеш, шул исәптән:

1) Район Советы утырышларда билгеләнгән дисциплина һәм регламентны үтәргә;

2) депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә менәсәбәтләргә керә торган башка депутатлар, вазыйфаи затлар һәм гражданныарга карата түземлек һәм хөрмәт күрсәтергә;

3) депутат вәкаләтләрен үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны депутат эшчәнлегенә белән бәйле булмаган максатларда кулланмаса һәм таратмаса, әгәр бу мәгълүматлар дөүләт, хезмәт, коммерция серен, шәхси яки закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкит итсәләр;

4) җирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм шәхсэн яки аның якыннарына кагылышлы мәсьәләләренә хәл иткәндә җирле үзидарә органнары, оешмалар эшчәнлегенә, вазыйфаи затларга, муниципаль хезмәткәрләргә һәм гражданныарга йогынты ясау ечен депутат статусыннан файдаланмаса;

5) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик тудырырлык гамәлләр, гаризалар, эшләр, шулай ук район Советының абруена зыян китерә торган конфликтлы ситуацияләрдән тыелырга;

6) вазыйфаларны үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтына китерә яки китерә ала торган шәхси кызыксынучанлык туганда, бу хакта район Советына хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга юнәлтелгән карарларын үтәргә;

7) район Советында билгеләнгән гавами чыгыш ясау кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә район Советы кушуы буенча тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 статья. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре законнар, Өлмәт муниципаль районы уставы, район Советы муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Район Советы депутатына үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыру өчен тулаем алганда аена алты эш көненнән дә артык булмаган чорда эш урынын (вазыйфасын) саклап калу гарантияләне.

3. Депутат хокукларының гарантияләре, аларны жинаять яки административ җаваплылыкка тарту, тоткарлау, арест, тентү, сорау алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу очракларында, шулай ук аларның торак һәм (яки) хезмәт урынын, аларның багажын, шәхси һәм хезмәт транспорт чараларын, алар тарафыннан кулланыла торган элемент чараларын тикшергәндә, федераль законнар белән билгеләнә.

4. Депутат әйтелгән фикере, тавыш биргәндә белдерелгән позициясе ечен һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләре ечен жинаять яки административ җаваплылыкка тартыла алмый, шул исәптән аның вәкаләтләре вакыты чыккач та. Өлеге нигезләмә депутат тарафыннан халык алдында мыскыл итү, яла ягу яки федераль закон белән каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый.

Муниципаль район Башлыгы

[Handwritten signature]

Т.Д. Нагуманов